

ستایش

اهداف درس :

- 1) تربیت روحیه ی ایمان به خدا
- 2) توجه به یکی از مبانی باورشناختی و فرهنگ دینی « آغاز هر کاری به نام خدا »
- 3) پرورش ایجاد فضایی معنوی و خاطره انگیز
- 4) توجه به خوش آغازی به عنوان یک اصل فرحبخش در ابتدای راه
- 5) شوق انگیزی و ایجاد جاذبه در دانش آموزان در همان نخستین روز

گشایش کتاب.

فصل اول : آفرینش

اهداف فصل:

- 1) آشنایی بیشتر دانش آموزان با آفرینش خالق بی همتا و نعمت های خداوند
- 2) تقویت مهارت روخوانی با رعایت لحن مناسب
- 3) تقویت مهارت سواد خواندن و ارتقا سطح درک متن و اهمیت دادن به آن
- 4) تقویت حافظه و توانایی حفظ شعر
- 5) توانایی کاربرد ضربالمثل در گفته ها و نوشته ها
- 6) تقویت مهارت قصه گویی و شناخت ساختار آن
- 7) تقویت و مهارت رونویسی، املا، نگارش و پرورش ذهن خلاق
- 8) تقویت مهارت سخن گفتن و تصویرخوانی
- 9) تقویت سواد دیداری یا دقت بصری
- 10) توانایی انتقال پیام در قالب نمایشنامه
- 11) پرورش علاقه مندی به زیبانویسی در خط تحریری
- 12) آشنایی با نکات دستوری و پرورش کاربرست آن

13) طبقه بندی و گسترش واژگان ذهنی

14) آشنایی با شاعران بزرگ، سعدی و پروین دولت آبادی و...

15) گسترش دامنه ی لغات با کمک گرفتن از مخالف معنایی واژگان.

درس اوّل: تماشاخانه

اهداف درس :

1) تقویت تأمل و تفکر با معرفی برخی از نمونه های زیبایی طبیعت

2) تقویت مهارت شکرگزاری و پاسداری از آفریده های خدا

3) تقویت مهارت خوب دیدن به عنوان یکی از راه های شناخت خداوند

4) تقویت روحیه ی کنکاش و تفکرمداری در دانش آموزان درخصوص
بحث آفرینش

5) یاد آوری واژگان متضاد و مخالف و تثبیت شناخت این گروه از واژگان

6) تقویت دقت دیداری و تفکر و همچنین مهارت سخن گفتن با فعالیت تصویرخوانی و صندلی صمیمیت.

درس دوم : فضل خدا

اهداف درس :

1) تقویت تفکر و تأمل در خلقت،

2) ایجاد فرصت برای تفکر در باره ی آفریده های خدا

3) ایجاد نگرش مثبت نسبت به مطالعه ی شعر

4) آشنایی با دانش زبانی در باره ی لحن خوانش نظم و نثر

5) تقویت مهارت گوش دادن و سخن گفتن

6) تقویت درک متن و مهارت نوشتن با انجام فعالیت های نوشتاری

7) آشنایی با سعدی و نمونه ای از آثار او.

.....
.....

فصل دوم : دانایی و هوشیاری

اهداف فصل :

1) زمینه سازی برای توسعه و کار بست تفکر و تعقل در زندگی

2) تقویت نقش تفکر در حل مسائل و مشکلات

- (3) تقویت توانایی حفظ شعر و پرورش حافظه
- (4) تقویت مهارت درک متن و بهبود سواد خواندن
- (5) کسب مهارت درک محتوا و کاربرد ضرب المثل ها
- (6) تقویت مهارت سخن گفتن به کمک سواد دیداری
- (7) ایجاد نگرش مثبت در دانش آموزان در زمینه ی بهره گیری از نیروی فکر
- (8) گسترش شبکه ی واژگان ذهنی دانشآموز
- (9) ایجاد علاقه‌مندی به خط تحریری و اصول درست نویسی
- (10) تقویت مهارت روانخوانی با رعایت لحن ها
- (11) تمرین خاطره‌گویی و قصه‌گویی

12) توانایی حل مسائل با تفکر و کمک گرفتن از توانایی های ذهنی

13) تقویت روحیه ی دانش اندوزی و خرد ورزی

14) توجه خاص به مهارت گوش دادن و بهره گیری از آن در نوشتن

15) آشنایی بیشتر با شاعران بزرگ: فردوسی و ناصر خسرو

16) گسترش دامنه ی لغات از طریق ساخت کلمه های جدید به روش ترکیب واژه ها

17) تقویت مهارت نوشتاری نگارش، (خاطره نویسی به شکل صحیح و قاعده مند)

18) آشنایی بیشتر با معنا و مفهوم اشعار و بازگردانی آن ها به نثر

19) تقویت برخی صفات پسندیده مانند صداقت و راستی.

درس سوم : رازی و ساخت بیمارستان

اهداف درس :

1) ترغیب به بهره گیری از نیروی تفکر و تعقل و هوشمندی در زندگی

2) تقویت قدرت درک متن در دانش آموزان

3) آشنایی با یکی از شیوه های واژه سازی ، از راه « اسم + گر »

4) تقویت مهارت گوش دادن و فن بیان

5) آشنایی با نقش جمله در رساندن پیام

6) آشنایی با دانشمند بزرگ « زکریای رازی »

درس چهارم: بازرگان و پسران

اهداف درس :

- 1) آشنایی با ارزش علم و دانایی و کاربردهای آن در زندگی
- 2) تقویت مهارت ساده نویسی در نوشتن بند
- 3) معرفی کتاب کلیله و دمنه به دانش آموزان
- 4) افزایش قدرت درک متن
- 5) آشنایی با آینده نگری در زندگی
- 6) آشنایی دقیق تر با لحن خواندن واژه در فعالیت روان خوانی
- 7) ایجاد نگرش مثبت نسبت به موضوع دانش آموزی و تفکر

3(8) تقویت مهارت خوب شنیدن

9) تاکید بر نقش خانواده و بنیان های آن

10) آموزش کاربرد نشانه های ربط « هم » و « نیز » در جمله

درس پنجم: چنار و کدوئین

اهداف درس :

1) توجه به دانایی و هوشمندی در رفتار اجتماعی

2) آشنایی با آداب سخن گفتن با بزرگترها

3) معرفی ناصر خسرو و آثار وی به دانش آموزان

4) گسترش واژگان با استفاده از فرایند ترکیب (کلمه + بن)

5) تقویت مهارت های زبان آموزی با طراحی نمایش.

6) ترغیب دانش آموزان به پرهیز از ظاهربینی و سطحی نگری

7) جلب توجه دانش آموزان به ارزشمندی تفکر و تعقل در مورد دیده ها و شنیده ها و تقویت قضاوت منطقی در آنان.

.....
.....

فصل سوم : ایران من

اهداف فصل:

- 1 (تقویت حسّ میهن دوستی و گرایش به دفاع از عزّت وطن
- 2 (تقویت روحیه ی بزرگداشت و احترام به خدمت گزاران کشور
- 3 (آشنایی با صفت پایداری و مفهوم ادبیات مقاومت
- 4 (تقویت مهارت درک مطلب و دریافت مفهوم
- 5 (تقویت مهارت خواندن و رعایت لحن و آهنگ متن
- 6 (آموزش شرح حال نویسی
- 7 (گسترش شبکه ی واژگان با ساخت کلمه های جدید از طریق ترکیب واژگان
- 8 (تقویت مهارت سخن گفتن و سخنوری
- 9 (تقویت مهارت گوش دادن و درک متن از طریق تقویت حافظه ی شنیداری

10) ایجاد علاقه مندی به حفظ شعر و خواندن اشعار مختلف

11) تقویت درک مثل و علاقه مندی به مطالعه ی ضرب المثل ها

12) ایجاد علاقه به خوش نویسی و خط تحریری

13) آشنایی بیشتر با نمادهای ملی کشور ایران (مفاخر فرهنگی، شهیدان، پرچم، سرود و...)

14) آشنایی بیشتر با اهمیت زبان رسمی و ملی و ویژگی های آن

15) تقویت مهارت نوشتاری نگارش، (نوشتن متن زیبا با توجه به حس شنوایی و شرح حال نویسی.)

درس ششم : سرود ملی

اهداف درس :

- 1 (معرفی یکی از نمادهای ملی کشور سرود (ملی)
- 2 (تقویت روحیه ی دفاع از وطن و میهن دوستی
- 3 (تاکید بر نقش و اهمیت زبان فارسی
- 4 (تقویت قدرت درک متن و دریافت پیام اصلی درس
- 5 (آشنایی با نشانه ی « ربط » در زبان فارسی و نقش آن در درک معنا

درس هفتم : درس آزاد

اهداف درس :

1 (تشخیص کاستی های احتمالی کتاب و اقدام به تولید محتوای متناسب با فرهنگ بومی

2 (پرورش توانایی تولید ماده ی درسی در دانش آموزان با نظارت و هدایت آموزگاران

3 (پاسخ به نیازهای معلمان، دانش آموزان و اولیا

4 (بهره گیری از مشارکت همکاران درتألیف کتاب

5 (بهره گیری از تعامل دانش آموز و خانواده در سازماندهی و تألیف کتاب

6 (آشنایی با برخی از نموده‌های فرهنگی و جلوه های آداب و رسوم و سنت های بومی یا منطقه ای

7 (شناخت بیشتر شخصیت های علمی و فرهنگی محل زندگی

8) توجه عمیق تر به لهجه، گویش و نشانه های زبان محلی

9) پرورش توانایی تفکر و نقد و تحلیل نسبت به مباحث فرهنگی

10) ایجاد علاقه نسبت به فرهنگ محلی و آثار ادبی و زبانی منطقه ای.

درس هشتم : دفاع از میهن

اهداف درس :

1) پرورش روحیه ی میهن دوستی و گرایش به دفاع از عزت وطن

2) آشنایی با صفت پایداری و مفهوم ادب مقاومت

3) تقویت مهارت خواندن و رعایت لحن و آهنگ متن

4) گسترش شبکه ی واژگان با ساخت کلمه های جدید از طریق ترکیب واژگان

5) ایجاد علاقه مندی به حفظ شعر و خواندن اشعار مختلف

6) تقویت درک مثل و علاقه مندی به مطالعه ی ضرب المثل ها

7) تقویت علاقه به توانایی نوشتن، نگارش، خوش نویسی و خط تحریری

8) آشنایی بیشتر با نمادهای ملی کشور ایران (مفاخر فرهنگی، شهیدان، پرچم، سرود و...)

9) تقویت مهارت نوشتاری نگارش، (نوشتن متن زیبا با توجه به حس شنوایی و شرح حال نویسی.)

.....
.....

فصل چهارم : نام آوران

اهداف فصل :

- 1 (پرورش حسّ علاقه مندی به مشاهیر علمی و فرهنگی و مطالعه ی سرگذشت آنها
- 2 (تقویت روحیه ی خود باوری و اعتماد به نفس ملی
- 3 (ارتقا حسّ احترام آمیز نسبت به بزرگان فرهنگی و هنری
- 4 (توسعه ی دامنه ی واژگان، تقویت سوادخواندن و درک متن
- 5 (تقویت مهارت های چهارگانه ی زبان آموزی (سخن گفتن، گوش دادن، خواندن و نوشتن)
- 6 (کسب مهارت در نوشتن خط تحریری

7) آشنایی دانش آموزان با اجزای جمله

8) شناساندن چهره های ماندگار و حماسه آفرینان دفاع مقدس و شهیدان هسته ای و ...

9) تقویت روحیه ی پشتکار و خدمت به مردم.

درس نهم : نام آوران دیروز، امروز، فردا

اهداف درس :

1) آشنایی با فرهنگ مقاومت و دفاع از میهن

2) آشنایی با برخی از مفاخر و مشاهیر از جمله شهدای هسته‌ای

3) تقویت پشتکار و صبر و شکیبایی

4) تقویت درک متن و سواد خواندن

5) تقویت مهارت املانویسی و نگارش

6) تثبیت مهارت سواد شنیداری و قصه گویی

7) آشنایی با اجزای جمله و توجه به کاربرد جمله های گسترش یافته و صحیح

8) آشنایی و تشخیص بندهای بدنه در نگارش.

درس دهم : نام نیکو

اهداف درس :

- 1 (تقویت روحیهی مطالعهی سرگذشت مشاهیر و مفاخر فرهنگی
- 2 (آشنایی با سبک زندگی و شیوه ی رفتاری الگوهای علمی و فرهنگی
- 3 (تقویت مهارت خواندن با رعایت لحن مناسب برای درک بهتر
- 4 (گسترش دایره ی واژگان در حوزه ی زندگی نامه
- 5 (تقویت مهارت های املائی، نگارشی و خوش نویسی
- 6 (تولید بندهای بدنه در نگارش زندگی نامه.

درس یازدهم : نقش خردمندان

اهداف درس :

1 (پرورش روحیه ی دفاع ملی و حب وطن

2 (آشنایی با تاثیر مثبت دانشمندان در حفظ میراث فرهنگی

3 (آشنایی با نحوه ی نقل رویدادهای قصه و تقویت درک عناصر و سیر رویدادها

4 (بهبود سواد خواندن و درک متن و تثبیت یادگیری ابزارهای انسجام متن

5 (آشنایی با گسترش گروه اسمی در جمله

6 (آشنایی با کاربرد مناسب واژه در نوشتن و گفتن.

درس دوازدهم : درس آزاد (فرهنگ بومی 2)

برای شرح و گزارش مربوط به چگونگی تولید و ارزشیابی از این درس، به درس هفتم، (درس آزاد از فرهنگ بومی 1) رجوع فرمایید.

پیش از اجرای مناسب تر این درس، لازم است به پاسخ پرسش های زیر، بیندیشید:

- هدف از تولید این درس؟
- چگونگی انتخاب محتوای ؟
- شیوه ی تدوین این درس؟
- نقش معلم در فرایند تولید؟
- نقش دانش آموزان در انتخاب و چگونگی نوشتن درس؟

● تولید فردی یا گروهی؟

● چگونگی سازماندهی متن تولیدی؟

● سنجه های ارزش یابی از تولید دانش آموزان؟

روش تدریس پیشنهادی: قضاوت عملکرد

موضوع دیگری از موضوعات مربوط به فرهنگ بومی و محلی منطقه، استان یا شهر با نظر دانش آموزان انتخاب می شود. آموزگار از آنها میخواهد تا در آن زمینه، تحقیق کنند و اطلاعاتی به دست آورند و روز بعد، دانش آموزان ابتدا به طور فردی، متنی در مورد آن موضوع سرکلاس مینویسند. سپس آموزگار آنها را گروه بندی می کند و دانش آموزان متنی را که نوشته اند در گروه خود میخوانند و از بین نوشته های اعضای گروه متن جدیدی تولید میشود. این متن جدید به سه حالت ممکن است، تولید شود:

1. از بین نوشته های هرکدام از اعضای گروه جملاتی انتخاب شود.

2. یک یا دو متن از بین همه ی متن ها توسط خود دانش آموزان انتخاب شود.

3. کلیه ی نوشته های اعضای گروه با هم ارکیب و متن جدیدی بسازد. سپس دانش آموزان معیارهایی برای نوشته ی خود بیان می کنند. این معیارها نوشته میشود، متن هرگروه توسط خودشان با این معیارها مورد نقد و بررسی و قضاوت قرار میگیرد و اصلاحات لازم انجام می شود. به طور مثال:

● متن دارای پیام باشد.

● به صورت داستان باشد.

● مناسب سن و فهم دانش آموزان پایه ی پنجم باشد.

سپس آموزگار معیارهای استاندارد در اختیار گروه ها قرار می دهد تا با آن معیارها نیز متن هر گروه توسط اعضای خودشان مورد ارزیابی و قضاوت قرار گیرد. معیارهای استاندارد عبارتند از:

● متن ساده و روان باشد.

● حتی الامکان در قالب داستان مطرح شود.

● پیام ها پندگونه نباشد و به صورت غیرمستقیم از متن درس استنباط

شود.

● واژه ها و کلمه ها متناسب با درک و فهم دانش آموزان پایه ی پنجم باشد.

● علائم نگارشی به خوبی در نوشتن متن گروه رعایت شود.

● جمله ها منجسم باشند و به صورت جمله های جدا از هم و نامربوط نباشند.

بعد از دریافت معیارهای استاندارد، اعضای گروه با این معیارها نیز متن گروه خود را مورد ارزیابی و قضاوت قرار میدهند و تغییرات لازم را اعمال میکنند. سپس نماینده ی هرگروه، متن خود را در کلاس و برای همه ی گروه ها می خواند تا بقیه ی گروه ها نیز با توجه به معیارهای استاندارد در مورد آن قضاوت کنند و تغییرات نهایی اعمال شود. در نهایت، یک بار دیگر، آموزگار متن کلیه ی گروه ها را میخواند و اشکالات احتمالی را برطرف می نماید، تا هرگروه متن خود را به عنوان درس آزاد، در کتاب خود بنویسد و فعالیت های مربوط به کتاب خوانداری و کتاب نوشتاری را با راهنمایی آموزگار تولیدنماید.

.....

.....

فصل پنجم : راه زندگی

اهداف فصل پنجم :

- 1) افزایش اعتماد و توکل به خدا در همه ی مراحل زندگی
- 2) آشنایی برخی از واژگان و مضامین اخلاقی و مفاهیم دینی تاثیرگذار در زندگی
- 3) ایجاد علاقه در دانش آموزان به مطالعه ی ضرب المثل ها و درک پیام و کاربرد آنها
- 4) افزایش درک دانش زبانی در دانش آموزان با انجام تمرین های مرتبط
- 5) بسط و گسترش دایره ی واژگان از طریق ترکیب سازی با «نویس»

6) تقویت شناخت واژگان از راه گسترش واژه

7) افزایش درک مفهوم تصویر و بیان پیام آن

8) افزایش علاقه و تقویت مهارت های قصه گویی و قصه خوانی

9) تقویت درک دیداری از طریق تصویرخوانی

10) پرورش درک شنیداری از راه دقت در قصه های شنیداری

11) تقویت تشخیص دانش آموزان نسبت کاربرد برخی از نشانه های ربط
یا اضافه مانند « چون، چو و ... »

12) تقویت مهارت درست نوشتن

13) آشنایی با ابزارهای انسجام گزاره های متن

14) تقویت مهارت املا و خوشنویسی

15) آشنایی با اجزای جمله و درست نویسی آن ها

درس سیزدهم : روز که باران می بارید

اهداف درس :

1) تقویت روحیه ی توکل به خدا در همه ی مراحل زندگی

2) توجه به مفهوم امام زمان(ع) و ایجاد باور به نقش و حضور آن بزرگوار در زندگی

3) آشنایی برخی از واژگان و مضامین اخلاقی و مفاهیم دینی تاثیرگذار در زندگی

4) افزایش توانایی درک متن

5) گسترش واژگان با فرایند واژه سازی ترکیب از طریق «نویس»

6) تقویت درک دیداری و سخنوری

7) آشنایی با نشانه های ساختار بلاغی متن مانند « بعد ، سپس »

8) تقویت مهارت نوشتن از طریق شگرد « ادامه نویسی »

درس چهاردهم : شجاعت

اهداف درس :

1) آشنایی با مفهوم شجاعت اخلاقی و کاربرد آن در زندگی

2) آشنایی دانش آموزان با کاربرد شیوه ی گسترش واژه در جمله

3) تقویت درک شنیداری با فعالیت « گوش کن وبگو »

4 (تقویت مهارت نوشتن در زمینه ی « گزارش نویسی »

5 (بهبود سواد خواندن و تقویت درک متن

درس پانزدهم : کاجستان

اهداف درس :

1 (تقویت مهارت خوانش شعر با رعایت لحن

2 (گسترش دایره ی واژگان با به کارگیری کلمه های « چون و چو » با معانی مختلف

3 (آشنایی با چگونگی بیان پایان قصه

4 (تقویت فضای اخلاقی بهویژه « ایثار و توجه به هم نوع »

5) آشنایی با بازگردانی شعر به نثر ساده به عنوان شگردی برای تقویت مهارت نوشتن

.....
.....

فصل ششم : علم و عمل

اهداف فصل :

1) آشنایی با فضایل اخلاقی و رفتاری برخی از دانشمندان ایرانی

2) ایجاد و تقویت روحیه ی پرسشگری و کسب علم

3) تقویت مهارت درک متن و بهبود سواد خواندن

4) ایجاد علاقه به کتابخوانی و مطالعه ی سرگذشت مشاهیر

5) تقویت مهارت گوش دادن و توجه به لحن داستان

6) آشنایی با سخن گفتن متناسب با مخاطب و موقعیت

7) آشنایی با نوشته های تحقیقی و نوشتن تحقیقی

8) گسترش دایره ی واژگان

9) تقویت توانایی حفظ شعر

10) آشنایی با فناوری های جدید و کاربرد علم و فن در زندگی

11) آشنای با کاربرد ضرب المثل

12) تقویت توانایی در مهارت نوشتن با رعایت سنجه های نوشتاری

13) تقویت مهارت خوب دیدن و بهره‌گیری از آن در مهارت‌های زبانی

درس شانزدهم : وقتی بوعلی، کودک بود

اهداف درس :

اهداف درس

1) آشنایی با دانشمند بزرگ ایرانی، ابوعلی سینا

2) تقویت روحیه پرسشگری در دانش‌آموزان

3) پرورش قوه‌ی خردورزی و علم‌جویی در دانش‌آموزان

4) تقویت مهارت خوب دیدن

5) آشنایی با لحن مناسب در خوانش متن

6) تقویت درک متن با تثبیت آموزه های قبلی

7) آشنایی با نگارش موضوع های تحقیقی.

درس هفدهم : کار و تلاش

اهداف درس :

1) آشنایی دانش آموزان با کاربرد مفهوم کار و عمل در زندگی

2) شناخت ترتیب واژه ها در جمله

3) آشنایی با سخن گفتن متناسب با مخاطب و موقعیت از طریق نمایش

4) تقویت مهارت درک متن

5) آشنایی با پروین اعتصامی و نمونه ای سروده هایش

6) تقویت مهارت نوشتن و تبدیل نظم به نثر ساده